

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuslakia. Kalenterivuotta koskevaa kalastonhoitomaksua korotettaisiin 39 eurosta 45 euroon, seitsemän vuorokauden maksua 12 eurosta 15 euroon ja vuorokauden maksua 5 eurosta 6 euroon. Lisäksi ehdotetaan, että talousarvion valmistelun lähtökohdaksi otettaisiin jatkossa myytyjen kalastonhoitomaksujen kappalemäärät. Samalla esitetään lain siirtymäsäännöksistä kumottavaksi säännös, jossa säädetään kalastonhoitomaksuina kertyneiden varojen määrän arvioinnista laadittaessa valtion talousarviota.

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Kalastuslain (379/2015) 79 §:n 1 momentin mukaan muunlaista kalastusta kuin onkimista tai pilkkimistä harjoittavan 18–64-vuotiaan henkilön on suoritettava valtiolle kalastonhoitomaksu. Kalastonhoitomaksu on 39 euroa kalenterivuodelta, 12 euroa seitsemältä vuorokaudelta ja 5 euroa vuorokaudelta.

Lain 82 §:n mukaan kalastonhoitomaksuina kertyneitä varoja käytetään:

- 1) kalavesien kestävän käytön ja hoidon suunnittelusta ja toimeenpanosta, ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kalastuksenvalvonnasta aiheutuviin kustannuksiin;
- 2) kalatalousalueiden toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin;
- 3) kalatalousalan neuvontapalvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin;
- 4) kalavesien yleiskalastusoikeuksien hyödyntämiseen sekä kalastusopastointiaan perustuvasta käytöstä maksettaviin korvauksiin vesialueen omistajille; sekä
- 5) valtiolle ja Metsähallitukselle kalastonhoitomaksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö voi käyttää maksuvaroja 94 §:n 1 momentin 2—8 kohdassa tarkoitetuista rekistereistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lain 86 §:n mukaan valtion talousarvioon otetaan 82 §:ssä tarkoitettuja kustannuksia, korvauksia ja menoja varten vuosittain määräraha, joka vastaa sitä määrää, mikä kalastonhoitomaksuina on kertynyt viimeisimmän vahvistetun valtion tilinpäätöksen mukaan. Käytännössä tämä on tarkoittanut, että esimerkiksi vuoden 2018 talousarvion valmistelun lähtökohtana on vuoden 2016 maksukertymän suuruus.

2 Ehdotetut muutokset

Esityksen perusteena on arvioitua pienempi kalastonhoitomaksukertymä sekä pitkään jatkunut kalastonhoitomaksusuoritusten määrän väheneminen. Kalastonhoitomaksukertymä on jäänyt noin 2 miljoonaa euroa pienemmäksi, kuin kalastuslain uudistuksen yhteydessä arvioitiin. Vuosikohtaisten maksujen määrä, joista kertyy valtaosa kalastonhoitomaksukertymästä, on viimeisen 15 vuoden aikana pudonnut kolmanneksen, eli noin 100 000 kappaletta. Koska nykyinen kalastonhoitomaksukertymä ei riitä kattamaan riittävällä tasolla kaikkia kyseisenä maksuina kertyneiden varojen laissa määriteltyjä käyttötarkoituksia, esityksessä ehdotetaan kalenterivuotta koskevaa kalastonhoitomaksua korotettavaksi 39 eurosta 45 euroon, seitsemän vuorokauden maksua korotettavaksi 12 eurosta 15 euroon ja vuorokauden maksua korotettavaksi 5 eurosta 6 euroon.

Seuraavassa on kalastuksenhoitomaksujen (2002–2015) ja kalastonhoitomaksujen (2016) lustrusmäärät sekä vuosimaksujen että lyhytaikaisten maksujen osalta:

Kalastuksenhoitomaksu- ja kalastonhoitomaksukertymät vuosilta 2002–2016:

	kpl/vuosi	kpl/viikko		kpl/yhteensä
2002	308 391	18 172		326 563
2003	305 840	18 809		324 649
2004	277 324	21 653		298 977
2005	265 277	22 363		287 639
2006	264 436	25 039		289 475
2007	274 605	27 517		302 122
2008	268 821	31 606		300 427
2009	270 544	33 864		304 408
2010	252 550	34 101		286 651
2011	244 047	36 649		280 696
2012	258 083	37 658		295 741
2013	247 607	43 930		291 537
2014	233 357	50 535		283 892
2015	207 270	35 799		243 069
	kpl/vuosi	kpl/viikko	kpl/päivä	kpl/yhteensä
2016	205 170	34 645	22 087	261 902

Valtion talousarvioesityksen valmisteluun liittyen ehdotetaan, että talousarvion valmistelun lähtökohdaksi otettaisiin jatkossa kalastonhoitomaksujen toteutuneen kertymän sijasta myytyjen kalastonhoitomaksujen kappalemäärät. Muutos selkeyttää talousarvion valmistelua tilanteessa, jossa maksun suuruutta muutetaan, koska näin saataisiin uutta maksukertymää vastaava rahamäärä käytettäväksi laissa määriteltäviin käyttötarkoituksiin nykyistä nopeammin.

Talousarvion valmistelun selkeyttämiseksi laista ehdotetaan kumottavaksi kalastuslain 133 §:n 3 momentti.

3 Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksen mukaan valtion talousarvioon otettaisiin kalastuslain 82 §:ssä tarkoitettuja kustannuksia, korvauksia ja menoja varten vuosittain määräraha, joka vastaa sitä määrää, minkä viimeisimmän vahvistetun valtion tilinpäätöksen perusteella arvioidaan samana vuonna kertyvän kalastonhoitomaksuina. Näin ollen vuoden 2018 talousarviossa momentin 30.40.51 (Kalatalouden edistäminen) määrärahan mitoitus perustuisi vuoden 2016 tilinpäätöksen mukaisiin lupamyntimääriin: vuosimaksut 210 000 kpl, viikkomaksut 35 000 kpl ja vuorokausimaksut 22 000 kpl. Esitetyllä tavalla lasketuksi vuoden 2018 kertymäksi arvioidaan 10,1 miljoonaa euroa, joka on 1,4 miljoonaa euroa enemmän kuin voimassa olevan lain mukaisesti laskettu määrärahaesitys. Vuoden 2017 talousarvioon verrattuna momentin määräraha nousee 1,250 miljoonaa euroa. Muutos aiheutuu maksujen korotuksen lisäksi eduskunnan vuodelle 2017 tekemien kertaluonteisten lisäysten poistumisesta (- 0,150 miljoonaa euroa).

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot valtionvarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, ELY-keskuksilta (kalatalous), Metsähallitukselta, Maaseutuvirastolta, Luonnonvarakeskukselta, Matkailun edistämiskeskukselta, Saamelaiskäräjiltä, Kalatalouden keskusliitolta, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestöltä, Suomen Ammattikalastajaliitolta ja Suomen Kalastusopaskillalta. Lisäksi myös muille kuin jakelulistassa mainituille tahoille annettiin mahdollisuus antaa lausuntonsa esityksestä. Lausuntoja saapui määräaikaan mennessä kaikkiaan 16, joista 7 tuli tahoilta, joita ei ollut jakelulistassa.

Yhteenvedona lausunnoista voidaan todeta, että lähes kaikki lausunnonantajat joko vastustivat esitystä kalastonhoitomaksun hinnan korottamisesta tai ainakin pitivät ensisijaisena keinona maksajapohjan laajentamista.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kalastuslain (379/2015) 133 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 79 §:n 1 momentti ja 86 § seuraavasti:

79 §

Kalastonhoitomaksu ja sen tarkistaminen

Muunlaista kalastusta kuin onkimista tai pilkkimistä harjoittavan 18–64-vuotiaan henkilön on suoritettava valtiolle kalastonhoitomaksu. Kalastonhoitomaksu on 45 euroa kalenterivuodelta, 15 euroa seitsemältä vuorokaudelta ja 6 euroa vuorokaudelta.

86 §

Määrärahan varaaminen talousarviossa

Valtion talousarvioon otetaan 82 §:ssä tarkoitettuja kustannuksia, korvauksia ja menoja varten vuosittain määräraha, joka vastaa sitä määrää, minkä viimeisimmän vahvistetun valtion tilinpäätöksen perusteella arvioidaan samana vuonna kertyvän kalastonhoitomaksuina.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kalastuslain (379/2015) 133 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 79 §:n 1 momentti ja 86 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

79 §

Kalastonhoitomaksu ja sen tarkistaminen

Muunlaista kalastusta kuin onkimista tai pilkkimistä harjoittavan 18–64-vuotiaan henkilön on suoritettava valtiolle kalastonhoitomaksu. Kalastonhoitomaksu on 39 euroa kalenterivuodelta, 12 euroa seitsemältä vuorokaudelta ja 5 euroa vuorokaudelta.

86 §

Määrärahan varaaminen talousarviossa

Valtion talousarvioon otetaan 82 §:ssä tarkoitettuja kustannuksia, korvauksia ja menoja varten vuosittain määräraha, joka vastaa sitä määrää, mikä kalastonhoitomaksuina on kertynyt viimeisimmän vahvistetun valtion tilinpäätöksen mukaan.

133 §

Muut siirtymäsäännökset

Kahdessa ensimmäisessä tämän lain voimaantulon jälkeen laadittavassa valtion talousarviossa 82 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin on otettava määräraha, joka perustuu

Ehdotus

79 §

Kalastonhoitomaksu ja sen tarkistaminen

Muunlaista kalastusta kuin onkimista tai pilkkimistä harjoittavan 18–64-vuotiaan henkilön on suoritettava valtiolle kalastonhoitomaksu. Kalastonhoitomaksu on 45 euroa kalenterivuodelta, 15 euroa seitsemältä vuorokaudelta ja 6 euroa vuorokaudelta.

86 §

Määrärahan varaaminen talousarviossa

Valtion talousarvioon otetaan 82 §:ssä tarkoitettuja kustannuksia, korvauksia ja menoja varten vuosittain määräraha, joka vastaa sitä määrää, *minkä viimeisimmän vahvistetun valtion tilinpäätöksen perusteella arvioidaan samana vuonna kertyvän kalastonhoitomaksuina.*

(kumotaan)

HE 118/2017 vp

arvioon siitä, miten paljon varoja kalastonhoitomaksuina kertyy sitä vuotta edeltävänä vuonna, jota varten talousarviota laaditaan.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2018.*
